

Главацький Роман Олегович
студент 5 курсу історичного факультету
Житомирського державного університету імені Івана Франка
науковий керівник: ст. викладач **Новик В. А.**

Основні види злочинів міжнародного характеру

Однією із характерних рис сучасного глобалізованого світу є тенденція росту числа всеможливих загроз безпечним умовам життєдіяльності міжнародної спільноти. Вже звичними стали відомості про прояви міжнародного тероризму, екоциду, біоциду чи випадки захоплення морських і повітряних суден. Це є свідченням збільшення кількості злочинів проти громадської безпеки міжнародного характеру, тобто такого виду правопорушень, що посягають на зовнішньополітичні та внутрішньополітичні інтереси невизначеного кола держав, а також життєво важливі цінності їх громадян. Власне ступінь суспільної небезпеки цього виду правопорушень та зростання частоти їх скоєння і обумовлює актуальність розгляду даної проблеми. Відповідно безпосередньою метою дослідження буде з'ясування специфіки складу, кваліфікації, особливостей об'єктивної і суб'єктивної сторін такого типу злочинів, а також характеристика відповідних норм міжнародного кримінального законодавства.

Безпосереднім родовим об'єктом даного виду злочинів є інтереси забезпечення безпеки невизначеного кола осіб від будь – яких загроз і в будь-якій частині неосяжної земної кулі. Під визначення такого злочину може потрапити більшість дій, що вважаються злочинними в міжнародному кримінальному законодавстві. Але це і є зрозумілим, оскільки ці самі найрізноманітніші діяння в той чи інший спосіб порушують громадську безпеку. А тому необхідно буде охарактеризувати передусім саме ті діяння, що безпосередньо загрожують інтересам суспільної безпеки як своєму основному безпосередньому об'єкту.

Екологічні злочини – це сукупність злочинних посягань на екологічну безпеку, тобто безпеку оточуючого природного середовища як умов і засобів проживання людини і живих організмів, та в принципі їх виживання. Конвенція «Про захист оточуючого середовища засобами кримінального законодавства, що була прийнята у Страсбурзі 4 листопада 1998 р., а також «Конвенція по усуненню забруднення моря викидами відходів та інших матеріалів» 1972 р., визначають екологічні злочини як небезпечні діяння, що посягають на встановлений екологічний правопорядок, екологічну безпеку суспільства і заподіяння шкоди оточуючому середовищу та людському здоров'ю. Власне суспільна небезпечність екологічних злочинів полягає в тому, що вона посягає на людину через природу, виступає засобом знищення чи якісного погіршення біологічної основи його існування [3, с. 20].

Безпосереднім об'єктом екологічних злочинів виступають суспільні відносини в сфері збереження і раціонального використання окремих видів природних багатств та забезпечення екологічної безпеки населення. Предметом цих злочинів виступає власне саме оточуюче середовище та його найбільш значимі компоненти: земля, надра, ліси, води, атмосферне повітря, континентальний шельф, морське середовище, а також рослинний світ в цілому. З огляду на безпосередній об'єкт – екологічні злочини поділяються на два види:

1. Екологічні злочини загального характеру, що посягають на природу в цілому (забруднення вод, атмосфери, морського середовища, ерозія ґрунту, порушення правил використання надр, порушення правил використання рибних ресурсів, незаконне полювання, вирубка лісу і т. п.);

2. Спеціальні екологічні злочини, що посягають на окремі складові природи (вода, повітря і т. п.) [4, с. 70].

Міжнародний тероризм – це специфічна форма тероризму, що зародилася наприкінці 60-х років ХХ і набула якісного розвитку до початку ХХІ століття. Міжнародний тероризм – це організація та здійснення насильницьких актів будь-якого виду проти громадян (жителів) та майна іншої країни заради залякування її населення, окремих соціальних груп чи державної влади з метою отримання яких-небудь вигод та переваг, прийняття бажаних рішень, залякування неугодних державних, політичних, суспільних, культурних, громадських та релігійних діячів з метою зміни лінії їх поведінки, а також помсти. Вчиняється цей тип злочинів шляхом здійснення терористичного акту.

Терористичний акт – це дії спрямовані на залякування населення чи створюючи небезпеку загибелі чи заподіяння значної майнової шкоди або настання інших тяжких наслідків з метою впливу на прийняття рішень органами влади чи міжнародними організаціями, а також погроза скоєння вищевказаних дій в тих самих цілях. Суб'єктами є: 1) недержавні терористичні структури, як правило, міжнародні екстремістські рухи правої та лівої орієнтації; 2) організовані злочинні об'єднання, що займаються незаконною зовнішньоекономічною діяльністю (наркоторгівля, контрабанда і т. п.); 3) окремі особи та групи осіб, що діють самостійно чи згідно інструкцій держави; 4) посадові особи держав, а також державні структури різних країн, що здійснюють таємні чи явні діяння проти інших держав чи їх громадян, а також підтримують терористичні групи, діяльність яких направлена на протистояння ти чи інших політичних чи економічних систем [2, с. 33].

Незаконний оборот ядерних матеріалів – це збірне поняття, що включає в себе незаконне набуття, транспортування, переробку, збут чи здійснення інших дій у відношенні ядерного матеріалу чи джерел іонізуючого випромінювання з порушенням національного чи міжнародного законодавства. Ядерні матеріали – це хімічні елементи та їх сполуки, що здатні до розщеплення за схемою ланцюгової реакції з утворенням нових ізотопів (уран-235, плутоній і т. п.). Радіоактивні речовини – це джерела іонізуючого випромінювання, що здатні до корпускулярного чи електромагнітного випромінювання в дозах шкідливих для живих організмів (тверді чи рідкі радіоактивні відходи і т. п.). Крім того, деякі дії, що складають об'єктивну сторону обороту ядерного матеріалу, можуть потрапляти під визначення міжнародного тероризму. Наприклад, використання «брудної бомби» – вибухового пристрою для розпилення радіоактивних речовин з метою зараження місцевості, життєво важливої інфраструктури і т. п. [5, с. 10–13].

Злочини проти безпеки морського судноплавства – незаконні акти, що спрямовані проти безпеки морського судноплавства, які загрожують безпеці людей та майна, які перебувають на борту судна і серйозно порушують віру світової спільноти в безпеку морського судноплавства. Цей тип злочинів проти громадської безпеки порушує нормальний стан морського судноплавства шляхом формування загроз, які створюють стан небезпеки відносно збереження життя та здоров'я людей, які перебувають на борту судна, його екіпажу, цілісності та

недоторканності його вантажу; технічній справності самого судна, а також його підконтрольності законному командиру (капітану) [1, с. 129].

Як результат, можна спостерігати, що ті види злочинів проти громадської безпеки, які потрапляють під юрисдикцію міжнародного кримінального права, є таким специфічним видом правопорушень, який виражається у створенні загрози збереженню життя і здоров'я невизначеного кола осіб незалежно від їх національної приналежності чи громадянства (підданства), їх життєво важливих матеріальних та духовних інтересів, а також формуванням стану небезпеки відносно внутрішньополітичних та зовнішньополітичних інтересів та стратегічних цінностей невизначеного кола держав. Тобто специфіка даного типу правопорушень характеризується посяганням на стан безпеки людського життя та здоров'я, а також життєво важливих матеріальних і духовних інтересів суспільства чи держави не в локальному, а в глобальному планетарному масштабі. Реакція світової спільноти на подібні загрози виразилася у вигляді прийняття ряду міжнародних конвенцій, що покликані запобігати скоєнню злочинів проти громадської безпеки в міжнародному масштабі.

Список використаних джерел та літератури:

1. Лунев В. В. Преступность XX века. Мировые, региональные и российские тенденции / В. В. Лунев. – М.: Олма-пресс, 1999. – 285 с.
2. Лунев В. В. Политическая, социальная и экономическая несправедливость в мире и терроризм / В. В. Лунев. – М.: Оникс, 2004. – 231 с.
3. Трофимов В. Н. Военная и экологическая безопасность. Международное право и сила / В. Н. Трофимов. – М.: Прометей, 1991. – 131 с.
4. Выстробец Е. А. Международное сотрудничество в области охраны окружающей среды и природных ресурсов / Е. А. Выстробец. – М., 2000. – 280 с.
5. Кусачев К. И. Ядерный терроризм и международно-правовые механизмы борьбы с ним / К. И. Кусачев // Государство и право. – 2004. – № 8. – С. 10–13.

Хмельницька Оксана Богданівна
студентка 3 курсу Житомирського національного
агроекологічного університету
науковий керівник: к. ю. н., доц. **Бондарчук Н. В.**

Особливості врегулювання оренди земельних часток (паїв)

Не потребує доведення той факт, що правовий режим земельних часток (паїв) на сьогодні значною мірою визначає характер правовідносин, що складаються в українському селі. До питання про правову природу земельної частки (паю) неодноразово зверталися практично всі представники доктрини земельного та аграрного права України.

Для того, щоб земельна реформа могла мати своє інституційне завершення, безперечно, повинен бути добре сформований ринок земель. В Україні тема правового статусу земель сільськогосподарського призначення є рекордсменом за тривалістю збереження своєї актуальності, адже дискусії стосовно того, чи має